

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“สทุธมฺม — ธรรมที่ทำให้ถึงความสงบจากกิเลส, พระสัทธรรม”

คำว่า **สทุธมฺม** อ่านตามภาษาบาลีว่า สัด - ดำ - มะ มาจากคำว่า **สนฺต** (สงบจากกิเลส) กับคำว่า **ธมฺม** (สิ่งที่มีจริง, คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า, ธรรม) รวมกันเป็น **สทุธมฺม** เขียนเป็นไทยว่า **สัทธรรม** แปลว่า พระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เป็นไปเพื่อความสงบจากกิเลสทั้งหลายทั้งปวง ข้อมจากมโนรूपฐี อรรถกถาพระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต ปฐมอุปาลิสูตร แสดงประเภทของสัทธรรมไว้ ดังนี้ “**สัทธรรมมี ๓ อย่าง คือ ปริยัติ-สัทธรรม ปฏิบัติสัทธรรม อริคมสัทธรรม, บรรดาสัทธรรม ๓ อย่างนั้น พุทธวณะแม้ทั้งสิ้น ชื่อว่า ปริยัติสัทธรรม, สัทธรรมนี้คือ ธุดงค์คุณ ๑๓** (ธรรมเป็นเครื่องขัดเกลาภิเลส) **จาริตศีล** (ศีล คือ การน้อมประพฤติในสิ่งที่ควรประพฤติ) **วาริตศีล** (ศีล คือ การงดเว้นในสิ่งที่ควรงดเว้น) **สมาธิ** (ความตั้งมั่น) **วิปัสสนา** (ปัญญาที่เห็นอย่างแจ่มแจ้ง) **ชื่อว่า ปฏิบัติสัทธรรม, โลกุตตรธรรม ๙** (มรรคจิต ๔ ผลจิต ๔ และพระนิพพาน) **ชื่อว่า อริคมสัทธรรม”**

พระสัทธรรมเป็นคำสอนที่เป็นไปเพื่อความสงบจากกิเลสทั้งหลายทั้งปวง **คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมดนำไปสู่การที่จะดับกิเลสให้ถึงความเป็นผู้สงบอย่างแท้จริง** ทรงแสดงหลายนัย ทั้งโดยนัยที่เป็นปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ทั้งโดยนัยที่เป็นธรรมที่เป็นฝักฝ่ายแห่งการตรัสรู้สภาพธรรมตามความเป็นจริง ซึ่งไม่พ้นไปจากคำสอนที่เกิดจากการทรงตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่พระองค์ทรงแสดงแก่สัตว์โลก ให้มีความเข้าใจถูกเห็นถูกตามความเป็นจริง ประโยชน์อยู่ที่ผู้ที่มีโอกาสได้ฟังได้ศึกษาเป็นสำคัญ

พระสัทธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงนั้น เกิดจากการที่พระองค์ทรงบำเพ็ญพระบารมีมาถึง ๔ อสงไขยแสนกัปป์ ซึ่งเป็นระยะเวลานานมาก การแสดงพระสัทธรรมของพระองค์นั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์โลกอย่างแท้จริง เปรียบเหมือนกับวางสิ่งของนับพันอย่างไว้ทุกประตูเรือนที่พระสัทธรรมไปถึง แล้วแต่ผู้ใดจะเปิดประตูรับสิ่งของอันมีค่ามหาศาลนั้นๆ ไว้ หรือว่าบางคนอาจจะไม่เปิดประตูเลย ขึ้นอยู่กับว่าผู้นั้นจะเห็นคุณค่าของพระสัทธรรมหรือไม่? บุคคลผู้เห็นคุณค่าของพระสัทธรรม ย่อมจะตั้งใจฟัง ตั้งใจศึกษาด้วยความเคารพเพื่อความเข้าใจสิ่งที่จริงตามความเป็นจริง, บุคคลผู้ที่สะสมปัญญาซึ่งเป็นความเข้าใจถูกเห็นถูกมาในอดีต มีศรัทธาเห็นประโยชน์ของการได้เข้าใจความจริง ก็ย่อมจะผู้เห็นประโยชน์ของการฟังพระธรรม ศึกษาธรรมอบรมเจริญปัญญาเป็นปกติในชีวิตประจำวัน และความเข้าใจคือปัญญาเท่านั้นที่จะดับกิเลส ทำให้ความสงบจากกิเลสได้ในที่สุด

สิ่งที่ควรพิจารณาเป็นอย่างยิ่งคือ ถ้าไม่ได้ศึกษาพระสัทธรรม ความเข้าใจที่ถูกต้อง ย่อมเกิดไม่ได้, เมื่อไม่มีความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว ย่อมทำให้เป็นผู้มีความเห็นผิด คลาดเคลื่อนจากความ เป็นจริง เมื่อเห็นผิด การปฏิบัติก็ผิด ผิดคนเดียวยังไม่พอ ยังอาจเผยแพร่ความเห็นผิดให้แก่ผู้อื่น อีกด้วย ซึ่งเป็นอันตรายมากทั้งแก่ตัวผู้เผยแพร่และแก่ผู้อื่น ถ้าเป็นอย่างนี้แล้ว จิตใจย่อมเสื่อมจาก คุณธรรม เสื่อมจากความคิดดี นั้นหมายความว่า เป็นเหตุให้พระสัทธรรมเสื่อมเร็วขึ้น ดำรงอยู่ได้ไม่นาน แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าพุทธบริษัทศึกษาพระธรรมด้วยความละเอียดรอบคอบ มีความเข้าใจ พระธรรมที่ถูกต้องไปตามลำดับพร้อมทั้งน้อมปฏิบัติตามด้วยความจริงใจ กล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่มีความ เห็นถูกต้องตามพระธรรมคำสอน เมื่อมีความเห็นถูก กาย วาจา ใจ ก็จะเป็นไปในทางที่ถูกยิ่งขึ้น ต่อจากนั้นก็สมารถกล่าวความจริงแก่บุคคลอื่นให้ตั้งอยู่ในความเห็นถูกด้วย ผู้ที่ได้รับการแก้ถูก ก็จะค่อยๆ ได้เริ่มสะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปที่ละเล็กทีละน้อย ถ้าเป็นอย่างนี้ได้ พระพุทธศาสนา หรือ พระสัทธรรม ก็สืบทอดต่อไปได้นาน ดำรงอยู่นาน ทั้งหมดทั้งปวงนั้น ก็เพราะมีความเข้าใจ ที่ถูกต้องของพุทธบริษัท

การที่จะเข้าใจคำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง มีหน ทางเดียวเท่านั้นจริงๆ คือต้องศึกษาพระธรรมอย่างละเอียดรอบคอบ ผู้ที่ไม่ศึกษาพระธรรมแล้วคิด ว่า จะเข้าใจพระธรรมได้โดยไม่ศึกษา ผู้นั้นก็เป็นผู้ประมาทพระปัญญาคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงตรัสรู้ความจริงและทรงแสดงความจริงโดยละเอียดโดยประการทั้งปวง โดยกล่าวว่า ไม่ต้อง ศึกษาก็เข้าใจได้ ซึ่งไม่มีทางเป็นไปได้เลย เพราะแท้ที่จริงแล้ว ปัญญาจะเจริญขึ้น ต้องมาจากการฟัง การศึกษาพระธรรม

ถ้าพุทธบริษัทไม่ศึกษาพระสัทธรรม หรือหยิบบกเอาพระธรรมเพียงเล็กน้อยมาเพิ่มเติม ใส่ความ คิดเห็นของตนเองทั้งปริยัติและปฏิบัติ ก็จะทำให้ทั้งหมดนั้นไม่ได้เป็นไปเพื่อความเข้าใจในพระ ธรรมเลยแม้แต่น้อย

ด้วยเหตุนี้แต่ละคนจึงต้องเป็นผู้ตรงต่อพระธรรม และมีความจริงใจต่อการศึกษาพระธรรม เพื่อ เข้าใจพระธรรม และละคลายขัดเกลากุศลของตนเอง เพราะฉะนั้น ทุกๆ วันจึงเป็นโอกาสที่ดี ที่ทุกคนจะได้ทำชีวิตที่ยังมีอยู่ ยังเหลืออยู่นี้ ให้เป็นชีวิตที่มีค่ามากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ด้วยการสะสม ปัญญาจากการฟังพระธรรมในแต่ละครั้ง สะสมทรัพย์อันประเสริฐให้กับตนเองต่อไป โดยที่ทุกๆ วัน ควรเป็นวันที่จะทำให้ตนเองได้เข้าใจธรรม แล้วจะเข้าใจพระธรรมได้อย่างไรถ้าไม่ได้ฟัง ดังนั้น การฟังพระธรรมจึงเป็นเหตุให้ความเข้าใจเจริญขึ้น เหมือนอย่างพระอริยบุคคลทั้งหลายในอดีต ทั้งผู้ที่ เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์ ล้วนเป็นผู้ที่ได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมทั้งนั้น จึงเป็นเหตุให้ปัญญา เจริญขึ้น จนสามารถดับกิเลสตามลำดับขั้นได้ จึงควรอย่างยิ่งที่จะน้อมน้อมประพฤติตามความ ประพฤติเป็นไปของพระอริยบุคคลทั้งหลายในอดีต นั่นก็คือ ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม ด้วยความละเอียดรอบคอบ ไม่ประมาทในแต่ละคำที่ได้ยินได้ฟัง.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com , โทร. ๐๘๕-๖๒๑๗๑๐๖]